

התבוננות על פרשת השבוע שיחות הרב צבי יהודה על התורה - פרשת תרומה

על הנושא: לעלות מדרגה

"ושכנתי בתוכם"

"ושכנתי בתוכם" פירושו שהשכינה שורה בתוך נשמת ישראל, כנסת ישראל וכלל-ישראל, מאז ולעולמי עולמים. כמה פעמים מזכיר ה"אור החיים" הקדוש ש השכינה היא נשמת ישראל. "ושכנתי בתוכם", בתוך כללות נשמות ישראל, ומתוך-כך בתוך כל אדם ואדם מישראל, כדברי רבי צדוק הכהן ז"ל: "השכינה שורה בתוך כל לבבות בני ישראל". וכן בספר הכוזרי, שמתוך השראת השכינה בכלליות נשמות ישראל היא שורה בכל אחד ואחד מישראל לפי מדרגתו. השכינה שורה בכלל- ישראל ובכל הפרטים של ישראל, ...המשכן נקרא מקדש והוא הכנה לבית-המקדש "בית עולמים" שבנה שלמה, ושם נאמר בבירור: "ושכנתי בתוך בני ישראל ולא אעזוב את עמי ישראל". לא אעזוב את עמי לעולם. "נצה ישראל לא ישקר ולא ינחם". רבנו-של-עולם אינו מתחרט! "כי לא אדם הוא להנחם". הנוצרים שרדפו ורודפים אותנו ואשר בעזרת ד' ניצלנו מהם, ראשית טומאתם היתה באומרם שריבנו-של-עולם התחרט מבחירתו בנו.

נקודות לדיון

הקדושה בממשות הגשמית

השראת השכינה בנשמת ישראל, בנפשם וברוחם, מתגלית באחיזה בממשיות גשמית: "ועשו לי מקדש". "מקדש - בית קדושה" - מן הקדושה השמימית נמשכת קדושה בתוך מציאות האנשים, בנשמותיהם, בנפשותיהם ובמעשיהם. "קדשים תהיו כי קדוש אני ד' אלוהיכם". "קדושתו למעלה מקדושתכם". קדושה זו של "ושכנתי בתוכם" גם נאחזת אחיזה חומרית בבית ארצי, בבית קדושה. קודם-כל בבית זמני, במשכן, ואחר-כך באופן קבוע במקדש....

נקודות לדיון

הבדלה אבל לא הפרדה

"ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם". השראת השכינה נאחזת בבית- המקדש, אבל הפנים, הגשמה, העיקר של בית-המקדש, הוא הארון. "ארון העֶדֶת". הוא קודש-הקדשים, המח, הלב, חיי-החיים של בית -המקדש. מתוך הפנים-פנימיות הזאת נמשכים שפע אור וקדושת חיים לכל המדינה כולה, לכל העם כולו ולכל העולם כולו. מן הארון נמשך שפע אל השולחן והמנורה, שהם שני צדדים של החיים כולם! הגשמיות והרוחניות, כדברי הכוזרי. המנורה ענינה אור, אור התורה, אור השכל, אור הדעת, תרבות וחכמה. השולחן ענינו לחם וכלכלה. שני הצינורות האלה של כל החיים וכל סדרי העבודה, נמשכים מ"ונתת אל הארון את העֶדֶת אשר אתן אליך". מתוך יסוד החיים בקודש-הקדשים, האדם במדינה עובד בחלק השני של בית-המקדש; "והבדילה הפרכת לכם בין הקדש ובין קדש הקדשים". הבדילה אבל לא הפרידה. מתוך אור התורה המקרין מעבר לפרוכת: "הרוצה שיחכים - ידרים, ושיעשיר יצפין".

נקודות לדיון

מדרגות רוחניות

בכל דבר יש מדרגות, ומי שקופץ מעל למדרגתו, מסתכן בכך שיפול. ההתעלות צריכה להיות איטית ולא בקפיצות. כמובן, אין לנהוג בעצלות אלא בזריזות, בהדרגה ובדרך ישרה. כמו בכל דבר, גם בקודש יש מדרגות. יש מדרגות בתורה, בכלל-ישראל ובהופעות הגאולה. חילוקים במדרגות אין פירושם פירוד, חס ושלום, אלא הבחנות וגוונים בתוך "תורת ד' תמימה משיבת נפש". לדוגמא, בתורה בנביאים ובכתובים, יש צד כללי משותף: כולם המשיך שמימי. אין ניתוק בין המדרגות השונות האלה, אלא סדר של "מעלין בקודש. "מעלין בקודש" הוא הסדר המציאותי הנורמלי: "תלמידי חכמים אין להם מנוחה לא בעולם הזה ולא בעולם הבא, שנאמר: 'ילכו מחיל אל חיל' ". כל המדרגות הן מדרגותיו של דבר אחד שמקיף את הכל. בהיות "תורת ד' תמימה", שלמה וחיונית, אז היא משיבת נפש. דבר חי אינו ניתן לניתוח, ורק בשלמותו הוא מחיה ומשיב נפש.

נקודות לדיון

שבת שלום, נתנאל צלניק - אולפנא "צביה יצירתית"
tzelnikn@gmail.com להארות והערות

